

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2020. gada 17. novembrī
(OR. en)

**Starpiestāžu lieta:
2016/0365(COD)**

**9644/1/20
REV 1 ADD 1**

**EF 142
ECOFIN 597
CODEC 631
PARLNAT 122**

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā, lai pieņemtu EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU par centrālo darījumu partneru atvaseļošanas un noregulējuma režīmu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012, (ES) Nr. 600/2014, (ES) Nr. 806/2014 un (ES) 2015/2365 un Direktīvas 2002/47/EK, 2004/25/EK, 2007/36/EK, 2014/59/ES un (ES) 2017/1132

- Padomes paskaidrojuma raksts – Padome pieņēmusi 2020. gada 17. novembrī

I. IEVADS

Komisija 2016. gada 28. novembrī iesniedza Padomei priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par centrālo darījumu partneru atvēršanos un noregulējuma režīmu un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1095/2010, (ES) Nr. 648/2012 un (ES) 2015/2365 ("Regula"). Priekšlikuma galvenais mērķis ir izveidot centrālo darījumu partneru (CCP) atvēršanos un noregulējuma režīmu, tādējādi nodrošinot, ka gan centrālajiem darījumu partneriem, gan valstu iestādēm Eiropas Savienībā ir līdzekļi, lai izšķiroši rīkotos gadījumā, kad centrālie darījumu partneri saskaras ar nopietniem sarežģījumiem vai nonāk grūtībās.

Eiropas Parlaments 2019. gada 27. martā pieņēma nostāju pirmajā lasījumā par CCP atvēršanos un noregulējuma regulu.

Padomes Finanšu pakalpojumu jautājumu darba grupa regulas priekšlikumu izskatīja vairākās sanāksmēs dažādu prezidentūru laikā.

Pastāvīgo pārstāvju komiteja Padomē 2019. gada 4. decembrī panāca vienošanos par pilnvarām Padomes sarunām ar Eiropas Parlamentu.

Eiropas Parlaments un Padomes prezidentvalsts 2020. gada 23. jūnijā panāca galīgo kompromisu, un tas ļāva pabeigt sarunas.

Eiropas Parlamenta Ekonomikas un monetārā komiteja (ECON) 2014. gada 2. septembrī apstiprināja triaļoga sarunu iznākumu. ECON komitejas priekšsēdētāja tajā pašā dienā nosūtīja Padomes prezidentvalstij vēstuli, kurā norādīja, ka, ja Padome kā savu nostāju pirmajā lasījumā pieņems tekstu, par ko panākta vienošanās (pēc tam, kad to būs pārbaudījuši juristi lingvisti), viņa Parlamenta plenārsēdē ieteiks Parlamentam otrajā lasījumā apstiprināt Padomes nostāju pirmajā lasījumā.

Padome 2020. gada 12. oktobrī panāca politisku vienošanos par tekstu, par ko panākta vienošanās, pirms juristu lingvistu pārbaudes.

Ņemot vērā minēto vienošanos un pēc tam, kad dokumentu bija izskatījuši juristi lingvisti, Padome 2020. gada 17. novembrī saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 294. pantā noteikto parasto likumdošanas procedūru pieņēma nostāju pirmajā lasījumā.

II. MĒRKIS

Finanšu tirgiem ir izšķiroša nozīme mūsdienu ekonomikas darbībā. Lai uzlabotu vienotā tirgus darbību finanšu pakalpojumu jomā, ir svarīgi, lai būtu ieviestas procedūras, ar kurām nodrošina, ka gadījumā, ja finanšu iestāde vai finanšu tirgus infrastruktūra nonāk finansiālos sarežģījumos vai ir uz grūtību robežas, šāds notikums neizjauc visa finanšu tirgus stabilitāti un nekaitē ekonomikas izaugsmei kopumā. Centrālie darījumu partneri (*CCP*) ir būtiski globālo finanšu tirgu elementi, kas darbojas dalībnieku starpā, proti, kā pircējs attiecībā pret katru pārdevēju un kā pārdevējs attiecībā pret katru pircēju, un tam ir būtiska nozīme, apkalpojot finanšu darījumus un pārvaldot pakļautību dažādiem riskiem, kas raksturīgi minētajiem darījumiem.

Eiropas Savienības finanšu tirgu integrācijas rezultātā *CCP*, kas agrāk galvenokārt apmierināja iekšzemes pieprasījumu un tirgus, kļūst par kritiski svarīgiem punktiem Eiropas Savienības finanšu tirgos plašākā mērogā. Ņemot vērā, ka būtisku Eiropas Savienības finansiālās sistēmas finansiālā riska apjomu apstrādā un koncentrē *CCP* tīrvērtes dalībnieku un to klientu vārdā, ļoti būtisks ir *CCP* efektīvs regulējums un stingra uzraudzība attiecībā gan uz iekšzemes, gan pārrobežu pakalpojumiem.

Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 648/2012 par ārpusbiržas atvasinātajiem instrumentiem, centrālajiem darījumu partneriem un darījumu reģistriem jau ir izvirzīta prasība *CCP* ievērot augstus uzraudzības, organizatoriskus un uzņēmējdarbības veikšanas standartus. Kompetento iestāžu uzdevums ir veikt pilnīgu *CCP* darbības uzraudzību. Regula (ES) Nr. 648/2012 ir vairojusi *CCP* un plašāku finanšu tirgu noturību pret dažādiem riskiem, kurus *CCP* apstrādā un koncentrē.

Tomēr neviena noteikumu un prakses sistēma nespēj novērst to, ka esošie resursi nav pietiekami, lai pārvaldītu riskus, ar ko *CCP* saskaras, tostarp viena vai vairāku tīrvērtes dalībnieku saistību neizpildes gadījumā vai tīrvērtes dalībnieka saistību neizpildes un citu finanšu zaudējumu kombinācijas gadījumā. Saskaņoties ar nopietnu sarežģījumu scenāriju vai neizbēgamu nonākšanu grūtībās, finanšu iestādēm, tostarp *CCP*, principā būtu jāpiemēro parastā maksātnespējas procedūra. Taču, tā kā parastā uzņēmumu maksātnespējas procedūra nenodrošina pietiekami ātru intervenci vai pienācīgi nenosaka prioritātes *CCP* kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktībai finanšu stabilitātes saglabāšanas nolūkā, ir nepieciešams izstrādāt īpašu noregulējuma režīmu attiecībā uz *CCP*.

Šī atvēršanas un noregulējuma režīma mērķis ir nodrošināt, ka *CCP* nosaka pasākumus, lai atgūtos no finansiāliem sarežģījumiem, lai saglabātu tāda *CCP* kritiski svarīgās funkcijas, kas nonāk vai, iespējams, nonāks grūtībās, vienlaikus likvidējot atlikušās darbības saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru, un lai saglabātu finanšu stabilitāti, vienlaikus izvairoties no būtiskas negatīvas ietekmes uz finanšu sistēmu un tās spēju kalpot reālajai ekonomikai, un līdz minimumam samazinot *CCP* grūtību izmaksas nodokļu maksātājiem. Atvēršanas un noregulējuma režīms vēl vairāk pastiprinās *CCP* un valstu iestāžu gatavību mazināt finansiālu spriedzi un sniegs valstu iestādēm un Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestādei (EVTI) papildu ieskatu attiecībā uz *CCP* gatavošanos stresa scenārijiem. Tas arī sniegs valsts iestādēm pilnvaras, lai sagatavotos iespējamam *CCP* noregulējumam un saskaņoti risinātu *CCP* stāvokļa pasliktināšanos, tādējādi sekmējot raitu finanšu tirgu darbību.

III. PADOMES NOSTĀJAS PIRMAJĀ LASĪJUMĀ ANALĪZE

a) Regulas darbības joma

Padomes nostāja pirmajā lasījumā paredz atvēršanas un noregulējuma noteikumus un procedūras attiecībā uz centrālajiem darījumu partneriem, kuriem izsniegta atļauja saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012, un noteikumus attiecībā uz vienošanos ar trešām valstīm *CCP* atvēršanas un noregulējuma jomā.

b) Iestādes, noregulējuma kolēģijas un procedūras

Ikviens dalībvalsts izraudzīsies vienu vai vairākas noregulējuma iestādes, kuras būs pilnvarotas izmantot noregulējuma instrumentus un īstenot šajā regulā noteiktās noregulējuma pilnvaras.

Dalībvalstis par noregulējuma iestādēm izraudzīsies valstu centrālās bankas, kompetentās ministrijas, publiskas pārvaldes iestādes vai citas iestādes, kurām uzticētas publiskas pārvaldes pilnvaras. Noregulējuma iestādēm ir jābūt kompetencei, resursiem un darbības spējai, lai piemērotu noregulējuma pasākumus un lai īstenotu savas pilnvaras tik ātri un elastīgi, cik tas ir nepieciešams noregulējuma mērķu sasniegšanai. Jāievieš atbilstoša strukturālā kārtība, lai izvairītos no interešu konfliktiem starp noregulējuma iestādei saskaņā ar regulu uzticētajām funkcijām un visām citām minētajai iestādei uzticētajām funkcijām. Jo īpaši būtu jānodrošina efektīva uzraudzības un noregulējuma funkciju darbības neatkarība. Šīs prasības neizslēdz ziņošanas līniju konvergenci augstākajā tādas organizatoriskās struktūras līmenī, kas apvieno dažādas funkcijas vai iestādes, vai ka personālu ar atbilstošām specializētām zināšanām, ievērojot iepriekš pieņemtus nosacījumus, nevar izmantot arī citām funkcijām. Ikviens dalībvalsts arī izraudzīsies vienu ministriju, kas atbild par kompetentajai ministrijai saskaņā ar šo regulu uzticēto funkciju veikšanu. Lai nodrošinātu, ka dalībvalsts kompetentajai ministrijai ir galavārds attiecībā uz noregulējuma iestādes lēmumiem, kuriem ir tieša fiskāla ietekme vai sistēmiskas sekas, kuras, visticamāk, var radīt tiešu fiskālu ietekmi, noregulējuma iestādei ir jāsaņem kompetentās ministrijas apstiprinājums, ja vien valsts tiesību aktos nav noteikts citādi.

CCP noregulējuma iestāde nodibinās, pārvaldīs un vadīs noregulējuma kolēģiju, kas veic regulā minētos uzdevumus un nodrošina sadarbību un koordināciju ar iestādēm, kas ir noregulējuma kolēģijas locekles, un vajadzības gadījumā – sadarbību ar trešās valsts kompetentajām iestādēm un noregulējuma iestādēm. Dalībvalstu iestādēm, kuru finanšu stabilitāti varētu ietekmēt *CCP* nonāksana grūtībās, tostarp *CCP* tīrvērtes dalībnieku klientu kompetentajām iestādēm, vajadzētu būt iespējai piedalīties noregulējuma kolēģijā, balstoties uz to novērtējumu par ietekmi, kādu *CCP* noregulējums varētu atstāt uz attiecīgās dalībvalsts finanšu stabilitāti.

Dalībvalstu iestādes, kas piedalās noregulējuma kolēģijā, pamatojoties uz šādu novērtējumu, ir locekļi bez balsstiesībām, un tie arī ir pilnvaroti piedalīties kolēģijas sanāksmju darba kārtības noteikšanā, jo īpaši, ar punktiem papildinot sanāksmes darba kārtību. Lai nodrošinātu konsekventu un saskaņotu noregulējuma kolēģiju darbību visā Savienībā, Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde (EVTI) izstrādās regulatīvu tehnisko standartu projektu ar mērķi precizēt rakstveida noteikumu un noregulējuma kolēģiju darbības procedūru saturu.

Lai sagatavotu lēmumus, kas saskaņā ar šo regulu uzticēti EVTI, EVTI izveidos EVTI noregulējuma komiteju, kuru veido izraudzītās noregulējuma iestādes ar Regulā (ES) Nr. 1093/2010 4. panta 2. punkta i) un v) apakšpunktā minētajām iestādēm, kas piedalās kā novērotāji. EVTI nodrošina EVTI noregulējuma komitejas un citu tās funkciju strukturālu nošķiršanu. Šīs regulas vajadzībām EVTI būtu jāsadarbojas ar Eiropas Apdrošināšanas un aroda pensiju iestādi (EAAPI) un Eiropas Banku iestādi (EBI) Eiropas uzraudzības iestāžu apvienotās komitejas ietvaros.

Ir svarīgi, lai noregulējuma iestādes, kompetentās iestādes un EVTI savstarpēji sadarbotos un savlaicīgi sniegtu viena otrai visu informāciju, kas attiecas uz to uzdevumu veikšanu saskaņā ar regulu.

Pieņemot lēmumus, kompetentās iestādes, noregulējuma iestādes un EVTI ņem vērā vairākus regulā noteiktos vispārējos principus, tostarp vajadzību pēc iespējas izvairīties no ārkārtas valsts finansiālā atbalsta izmantošanas un izmantot to tikai kā galējo līdzekli, nepieciešamību līdzsvarot dažādu CCP ieinteresēto personu intereses un nepieciešamību nodrošināt pārredzamību attiecībā uz dalībvalstu iestādēm un to iesaisti, ja ierosinātais lēmums vai darbība varētu ietekmēt finanšu stabilitāti vai fiskālos resursus.

c) Atveseļošanas un noregulējuma plānošana

CCP būs pienākums izstrādāt un uzturēt atveseļošanas plānus, nosakot pasākumus, kas saistību neizpildes gadījumā un ar saistību neizpildi nesaistītā gadījumā vai abu gadījumu kombinācijā ir jāveic, lai atjaunotu savu finanšu stabilitāti un spētu arī turpmāk veikt kritiski svarīgās funkcijas pēc būtiskas finansiālā stāvokļa pasliktināšanās vai tad, kad pastāv risks, ka tiks pārkāptas Regulā (ES) Nr. 648/2012 noteiktās prudenciālās prasības. Tas ietver rādītāju sistēmu, kuru pamatā ir *CCP* riska profils un ar kuru palīdzību nosaka, kādos apstākļus ir jāveic atveseļošanas plānā minētie pasākumi, kā arī atbilstīgi pasākumi rādītāju regulārai uzraudzībai. Regulā ir noteikts *CCP* atveseļošanas plānu minimālais saturs un prasības, kas jāievēro šādos atveseļošanas plānos, tostarp prasība, ka atveseļošanas plānos neparedz piekļuvi ārkārtas finansiālajam atbalstam no publiskā sektora līdzekļiem vai tā saņemšanu. Lai nodrošinātu pienācīgus stimulus piesardzīgai riska pārvaldībai, *CCP* saistību neizpildes gadījumā vai gadījumā, kas nav saistīts ar saistību neizpildi, ir jāizmanto papildsumma no saviem priekšfinansētajiem īpašajiem pašu resursiem. Minētā summa nav mazāka par 10 % vai lielāka par 25 % no riska kapitāla prasībām, kas aprēķinātas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 648/2012 16. panta 2. punktu. Lai izpildītu šo prasību, *CCP* papildus savām minimālajām kapitāla prasībām var izmantot tā rīcībā esošo kapitāla summu, lai nodrošinātu atbilstību paziņošanas robežvērtībai, kas ir minēta deleģētajā aktā, kurš ir pieņemts, pamatojoties uz Regulas (ES) 648/2012 16. panta 3. punktu. EVTI ciešā sadarbībā ar EBI un pēc apspriešanās ar ECBS izstrādās regulatīvo tehnisko standartu projektu, kurā tiks precizēta metodika, kā aprēķināt un uzturēt īpašo priekšfinansēto izmantojamo pašu resursu papildsummu.

CCP būs jāiesniedz savi atveseļošanas plāni kompetentajai iestādei, kura savukārt bez liekas kavēšanās katru plānu nosūtīs uzraudzības kolēģijai, kā noteikts Regulā (ES) Nr. 648/2012, un noregulējuma iestādei. Noregulējuma iestāde izskatīs atveseļošanas plānu, lai apzinātu jebkurus pasākumus, kas varētu negatīvi ietekmēt *CCP* noregulējamību. Konstatējot šādus pasākumus, noregulējuma iestāde tos dara zināmus kompetentajai iestādei un sniedz kompetentajai iestādei ieteikumus attiecībā uz to, kā novērst šo pasākumu nelabvēlīgo ietekmi uz tiem. Kompetentā iestāde pārskatīs atveseļošanas plānu un, koordinējot darbu ar uzraudzības kolēģiju, izvērtēs, cik lielā mērā tas atbilst regulā noteiktajām prasībām, lai pieņemtu kopīgu lēmumu.

Ja balsojošie locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu nepiekrīt kompetentās iestādes priekšlikumam pieņemt kopīgu lēmumu, specifisku problēmu gadījumā jautājumu var nodot izskatīšanai EVTI. EVTI pēc uzraudzības kolēģijas sastāvā esošas kompetentās iestādes pieprasījuma var arī palīdzēt uzraudzības kolēģijai pieņemt kopīgu lēmumu.

CCP noregulējuma iestāde pēc apspriešanās ar kompetento iestādi un koordinējot darbu ar noregulējuma kolēģiju izstrādās *CCP* noregulējuma plānu. Noregulējuma plānā tiks paredzētas noregulējuma darbības, kuras noregulējuma iestāde var veikt gadījumos, ja *CCP* atbilst noregulējuma veikšanas nosacījumiem. Noregulējuma plānā tiks arī konkretizēti apstākļi un dažādi scenāriji noregulējuma instrumentu un noregulējuma pilnvaru izmantošanai. Tajā jo īpaši ar dažādiem scenārijiem tiks skaidri nošķirtas grūtības, ko izraisījuši saistību neizpildes gadījumi, gadījumi, kas nav saistīti ar saistību neizpildi, abu šādu gadījumu kombinācija, kā arī dažādi ar saistību neizpildi nesaistītu gadījumu tipi. Noregulējuma plānā neparedz ne ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem, ne centrālās bankas ārkārtas likviditātes palīdzību, tostarp centrālās bankas likviditātes palīdzību, ko sniedz ar nestandarta nosacījumiem attiecībā uz nodrošinājumu, termiņu un procentu likmi. Regula nosaka noregulējuma plāna minimālo saturu un piešķir EVTI pilnvaras izstrādāt regulatīvo tehnisko standartu projektu, kurā sīkāk tiek precizēts noregulējuma plāna saturs.

CCP, izstrādājot noregulējuma plānus, sadarbosies ar savu noregulējuma iestādi un tieši vai ar savas kompetentās iestādes starpniecību sniegs savai noregulējuma iestādei visu informāciju, kas ir nepieciešama, lai izstrādātu un īstenotu šos plānus. *CCP* laikus īsteno informācijas apmaiņu ar savām kompetentajām iestādēm, lai vieglāk novērtētu *CCP* riska profilus un savstarpējo sasaisti ar citām finanšu tirgus infrastruktūrām, citām finanšu iestādēm un ar finanšu sistēmu kopumā. Kompetentās iestādes nosūta informāciju uzraudzības kolēģijai, ja tās šādu informāciju uzskata par būtisku.

Noregulējuma iestāde nosūta noregulējuma kolēģijai noregulējuma plāna projektu, un noregulējuma kolēģija saskaņā ar koordinēšanas procedūru pieņem kopīgu lēmumu par noregulējuma plānu. Ja balsojošie locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu nepiekrīt noregulējuma iestādes priekšlikumam pieņemt kopīgu lēmumu, jautājumu var nodot izskatīšanai EVTI. EVTI pēc noregulējuma iestādes pieprasījuma var arī palīdzēt noregulējuma kolēģijai pieņemt kopīgu lēmumu.

Ja tiek pieņemts kopīgs lēmums un kāda no noregulējuma iestādēm vai kompetentajām ministrijām uzskata, ka jautājums, par ko nav panākta vienošanās, apdraud tās dalībvalsts fiskālo atbildību, *CCP* noregulējuma iestāde sāk atkārtoti novērtēt noregulējuma plānu.

Noregulējuma iestāde, koordinējot darbu ar noregulējuma kolēģiju un apspriedusies ar kompetento iestādi, novērtēs, cik lielā mērā *CCP* ir noregulējams. *CCP* tiek uzskatīts par noregulējamu, ja noregulējuma iestāde uzskata, ka ir iespējami un ticami vai nu to likvidēt saskaņā ar parasto maksātnešpējas procedūru, vai arī noregulēt ar noregulējuma instrumentiem un noregulējuma pilnvarām, vienlaikus nodrošinot *CCP* kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktību un izvairoties izmantot ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem, kā arī, cik vien iespējams, izvairoties no būtiskas negatīvas ietekmes uz finanšu sistēmu un iespējams nepelnīti radīta nelabvēlīga stāvokļa skartajām ieinteresētajām personām. Noregulējuma iestāde, koordinējot darbu ar noregulējuma kolēģiju, izvērtē iespējas īstenot noregulējumu un to dara tajā pašā laikā, kad notiek noregulējuma plāna izstrāde un atjaunināšana. Regulā ir noteiktas procedūras noregulējamības šķēršļu pārvarēšanai vai novēršanai, kā arī īpaša koordinēšanas procedūra ar noregulējuma kolēģiju, lai pārvarētu vai novērstu šķēršļus noregulējamībai nolūkā pieņemt kopīgu lēmumu. Ja balsojošie locekļi ar vienkāršu balsu vairākumu nepiekrīt noregulējuma iestādes priekšlikumam pieņemt kopīgu lēmumu, jautājumu var nodot izskatīšanai EVTI. EVTI pēc *CCP* noregulējuma iestādes pieprasījuma var arī palīdzēt noregulējuma kolēģijai pieņemt kopīgu lēmumu.

d) Agrīna intervence

Lai saglabātu finanšu stabilitāti, kompetentajām iestādēm ir jāspēj novērst *CCP* finansiālā un ekonomiskā stāvokļa pasliktināšanos, pirms minētais *CCP* sasniedz robežu, kad attiecīgajām iestādēm nav vairs citas alternatīvas kā vien to noregulēt vai mudināt *CCP* mainīt minētos atvēršanas pasākumus, ja tie varētu kaitēt vispārējai finanšu stabilitātei. Tādēļ būtu kompetentajām iestādēm jāpiešķir agrīnas intervences pilnvaras, lai izvairītos no negatīvas ietekmes vai līdz minimumam samazinātu negatīvo ietekmi uz finanšu stabilitāti vai dažādu ieinteresēto personu interesēm, ko varētu izraisīt konkrēti *CCP* īstenoti pasākumi. Agrīnas intervences pilnvaras būtu jāpiešķir kompetentajām iestādēm papildus tām jau piešķirtajām pilnvarām, kas paredzētas dalībvalstu tiesību aktos vai saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012.

Agrīnas intervences pilnvarās būtu jāiekļauj pilnvaras ierobežot vai aizliegt – ciktāl vien tas iespējams, neizraisot saistību neizpildi, – jebkādu atlīdzību par pašu kapitālu un tam pielīdzināmiem instrumentiem, tostarp *CCP* dividendžu maksājumus un atpirkšanas operācijas. Agrīnas intervences pilnvarās būtu jāiekļauj arī pilnvaras ierobežot, aizliegt vai iesaldēt jebkādas mainīgās atlīdzības maksājumus, kā definēts *CCP* atlīdzības politikā, diskrecionāros pensijas pabalstu maksājumus vai atlaišanas pabalsta maksājumus augstākajai vadībai. Saistībā ar agrīnas intervences pilnvarām un saskaņā ar attiecīgajiem valsts tiesību aktu noteikumiem kompetentajai iestādei vajadzētu būt iespējai iecelt pagaidu administratoru, kas vai nu aizstāj *CCP* valdi un augstāko vadību vai uz laiku strādā ar to.

Ar regulu tiek arī ieviesti īpaši mehānismi, ar ko piešķirt atlīdzību tīrvērtes dalībniekiem, ja *CCP*, kas tiek atveseļots gadījumā, kam nav sakara ar saistību neizpildi, ir izmantojis mehānismus un pasākumus, ar kuriem samazina tās peļņas vērtību, kas *CCP* ir jāmaksā saistības pildošiem tīrvērtes dalībniekiem, kā izklāstīts atveseļošanas plānā, un līdz ar to noregulējuma procedūra nav uzsākta. Šajā konkrētajā gadījumā *CCP* kompetentā iestāde var pieprasīt, lai *CCP* atlīdzina tīrvērtes dalībniekiem zaudējumus ar skaidras naudas maksājumiem, vai attiecīgā gadījumā tā var pieprasīt, lai *CCP* izdod instrumentus, kuros ir atzītas tiesības uz *CCP* peļņu nākotnē. Šo iespēju piešķirt atlīdzību saistības pildošiem tīrvērtes dalībniekiem nepiemēro zaudējumiem, kas tiem līgumiski ir noteikti saistību neizpildes pārvaldības vai atveseļošanas posmos. Lai nodrošinātu līdzvērtīgus aizsardzības pasākumus šādu tīrvērtes dalībnieku klientiem, regulā ir paredzēts, ka gadījumā, ja saistības pildošie tīrvērtes dalībnieki pārsniegtos zaudējumus ir nodevuši tālāk saviem klientiem, tad šo saistības pildošo tīrvērtes dalībnieku pienākums ir no *CCP* saņemtos maksājumus nodot tālāk saviem klientiem tādā apmērā, kādā atlīdzināmie zaudējumi attiecas uz klienta pozīcijām.

e) Noregulējums

Ja *CCP* atbilst noregulējuma nosacījumiem, regula *CCP* noregulējuma iestādes rīcībā nodos saskaņotu noregulējuma instrumentu un pilnvaru kopumu. Tām būtu jāietver pilnvaras pārvest grūtībās esoša *CCP* īpašumtiesību instrumentus, aktīvus, tiesības, pienākumus vai saistības citai vienībai, piemēram, citam *CCP* vai pagaidu *CCP*, pilnvaras norakstīt vai anulēt īpašumtiesību instrumentus, vai norakstīt vai konvertēt grūtībās esoša *CCP* saistības, pilnvaras, norakstīt mainīgās drošības rezerves (gadījumos, kas nav saistīti ar saistību neizpildi, piemērojot maksimālo robežvērtību), pilnvaras panākt trešo personu nenokārtoto saistību izpildi attiecībā uz *CCP* (tostarp atvēršanas skaidras naudas pieprasījumus), kā izklāstīts darbības noteikumos, un pozīciju sadali, pilnvaras gan saistību neizpildes gadījumos, gan gadījumos, kas nav saistīti ar saistību neizpildi, izmantot noregulējuma skaidras naudas pieprasījumus, kam noteikta robežvērtība, pilnvaras pilnībā un daļēji izbeigt *CCP* līgumus, pilnvaras nomainīt vadību un pilnvaras noteikt pagaidu moratoriju prasījumu izmaksai. Noregulējuma instrumenti būtu jāizmanto, ievērojot vispārējos apstākļus, mērķus un vispārējos principus, kā izklāstīts regulā. *CCP*, tā valdes locekļiem un augstākajai vadībai saskaņā ar valsts civiltiesību vai krimināltiesību aktiem arī turpmāk vajadzētu būt atbildībai par *CCP* nonākšanu grūtībās.

Veicot noregulējuma darbības, *CCP* noregulējuma iestādei būtu jāņem vērā noregulējuma kolēģijas izstrādātajos noregulējuma plānos paredzētie pasākumi un tiem jāseko, ja vien noregulējuma iestāde neuzskata, ka noregulējuma mērķi tiks sasniegti efektīvāk, veicot darbības, kas nav paredzētas noregulējuma plānos. Noregulējuma iestādei būtu jāņem vērā vispārējie lēmumu pieņemšanas principi, tostarp nepieciešamība līdzsvarot dažādu *CCP* ieinteresēto personu intereses, un jānodrošina pārredzamība attiecībā uz dalībvalstu iestādēm un to iesaiste, ja ierosinātais lēmums vai darbība varētu ietekmēt finanšu stabilitāti vai fiskālos resursus. Jo īpaši noregulējuma iestādei būtu jāpaziņo noregulējuma kolēģijai par plānotajām noregulējuma darbībām, norādot arī to, vai šādas darbības novirzās no noregulējuma plāna.

Par noregulējuma mērķiem, pirmkārt, būtu jānosaka *CCP* kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktības nodrošināšana, nepārtrauktas saiknes ar citām FTI nodrošināšana, negatīvas ietekmes uz finanšu sistēmas stabilitāti novēršana Eiropas Savienībā vai vienā vai vairākās dalībvalstīs un publiskā sektora līdzekļu aizsardzība. Grūtībās esoša *CCP* kritiski svarīgās funkcijas būtu jā saglabā, vajadzības gadījumā veicot pārstrukturēšanas izmaiņas tā vadībā, ar noregulējuma instrumentu palīdzību un, ciktāl iespējams, izmantojot privātos līdzekļus un neizmantojot ārkārtas finansiālo atbalstu no publiskā sektora līdzekļiem.

Skartajiem akcionāriem, tīrvērtes dalībniekiem un citiem *CCP* kreditoriem nebūtu jācieš lielāki zaudējumi kā tie, kas būtu radušies, ja noregulējuma iestāde nebūtu veikusi noregulējuma darbību attiecībā uz *CCP* un tā vietā uz tiem attiektos visas piemērojamās nenokārtotās saistības saskaņā ar *CCP* saistību neizpildes noteikumiem (vai citām līgumattiecībām tā darbības noteikumos) un ja *CCP* būtu ticis likvidēts saskaņā ar parasto maksātnespējas procedūru (princips "neviens kreditors nav sliktākā situācijā"). Lai novērtētu principa "neviens kreditors nav sliktākā situācijā" ievērošanu, būtu jānosaka skaidri pienākumi attiecībā uz *CCP* aktīvu un saistību vērtēšanu un attiecībā uz tās pieejas vērtēšanu, kādu akcionāriem, tīrvērtes dalībniekiem un citiem kreditoriem piemērotu, ja noregulējuma iestāde nebūtu veikusi noregulējuma darbību. Regulā atzīts, ka atvēršanas un noregulējuma darbības var netieši ietekmēt klientus un netiešos klientus, kas nav *CCP* kreditori, ciktāl atvēršanas un noregulējuma izmaksas ir nodotas minētajiem klientiem un netiešajiem klientiem saskaņā ar piemērojamiem līguma noteikumiem. Tāpēc *CCP* atvēršanas un noregulējuma scenārija ietekme uz klientiem un netiešajiem klientiem būtu jārisina, izmantojot tādas pašas līgumattiecības. Regulā ir norādīts, ka tad, ja līgumattiecības ļauj tīrvērtes dalībniekiem noregulējuma instrumentu negatīvās sekas nodot tālāk saviem klientiem, minētās līgumattiecības līdzvērtīgā un samērīgā veidā ietver arī klientu tiesības uz jebkādu kompensāciju, ko tīrvērtes dalībnieki saņem no *CCP* saskaņā ar principu "neviens kreditors nav sliktākā situācijā", ciktāl tiesības uz šādu kompensāciju attiecas uz klientu pozīcijām. Šādus noteikumus piemēro arī tādu klientu un netiešo klientu līgumattiecībām, kuri piedāvā netiešas tīrvērtes pakalpojumus saviem klientiem.

Uzsākot *CCP* noregulējuma procedūru, noregulējuma iestādei būtu jāpanāk, ka tiek nokārtotas jebkādas nenokārtotās līgumsaistības, kas izklāstītas *CCP* darbības noteikumos, tostarp neizpildīti atvēršanas pasākumi, izņemot gadījumu, ja citu noregulējuma pilnvaru vai instrumenta izmantošana būtu piemērotāka, lai mazinātu negatīvu ietekmi uz finanšu stabilitāti vai lai laicīgi nodrošinātu *CCP* kritiski svarīgās funkcijas. Ja minētie instrumenti nav pietiekami, noregulējuma iestādēm vajadzētu būt pilnvarām norakstīt nenodrošinātu parādu un saistības atbilstoši to klasifikācijai saskaņā ar piemērojamiem valstu tiesību aktiem maksātspējas jomā un izmantot zaudējumu sadales instrumentus, ciktāl tas nepieciešams, neapdraudot plašāka mēroga finanšu stabilitāti. Pieejamie atvēršanas instrumenti un noregulējuma instrumenti, jo īpaši norakstīšanas instruments, būtu maksimāli jāizmanto pirms vai kopā ar publiskā sektora kapitāla iepludināšanu vai līdzvērtīgu ārkārtas finansiālā atbalsta no publiskā sektora līdzekļiem piešķiršanu *CCP*. Ārkārtas finansiālā atbalsta no publiskā sektora līdzekļiem izmantošanai grūtībās esošu iestāžu noregulēšanai jābūt galējam līdzeklim, tai ir jābūt ierobežotai laikā un ir jāievēro attiecīgie valsts atbalsta noteikumi.

Noregulējuma iestādēm būtu arī jānodrošina, ka *CCP* noregulējuma izmaksas ir samazinātas līdz minimumam un ka vienas un tās pašas kategorijas kreditoriem piemēro vienlīdzīgu attieksmi.

Noregulējuma iestādei vajadzētu būt iespējai veikt noregulējuma darbību, novirzoties no principa par vienādu attieksmi pret kreditoriem, ja to attaisno sabiedrības intereses, lai sasniegtu noregulējuma mērķus, un ja tā ir samērīga ar novērsto risku. Ja noregulējuma iestāde izmanto šādu pasākumu, tai nevajadzētu nevienu personu diskriminēt, pamatojoties uz valstspiederību.

Ja noregulējuma instrumenti tikuši izmantoti, lai *CCP* kritiski svarīgās funkcijas vai dzīvotspējīgu *CCP* darījumdarbību pārvestu stabilai vienībai, piemēram, privātā sektora pircējam vai pagaidu *CCP*, atlikusī daļa pienācīgā termiņā būtu jālikvidē, ņemot vērā jebkādu grūtībās esoša *CCP* vajadzību sniegt pakalpojumus vai atbalstu, lai attiecīgajam pircējam vai pagaidu *CCP* ļautu veikt darbības vai sniegt pakalpojumus, kas iegūti šādas pārvešanas rezultātā. Uzņēmuma pārdošanas instrumentam būtu jāļauj pilnvarotajām iestādēm pārdot *CCP* vai tā darījumdarbības daļas vienam vai vairākiem pircējiem bez akcionāru piekrišanas. Piemērojot uzņēmuma pārdošanas instrumentu, pilnvarotajām iestādēm vajadzētu veikt mārketinga pasākumus attiecīgā *CCP* vai tā uzņēmuma daļas pārdošanai atklātā, pārredzamā un nediskriminējošā veidā, cenšoties panākt pēc iespējas augstāku pārdošanas cenu. Visi neto ieņēmumi no noregulējamā *CCP* aktīvu vai saistību pārvešanas gadījumos, kad tiek piemērots uzņēmuma pārdošanas instruments, būtu jāsaņem likvidējamajai vienībai.

Noregulējuma režīmā būtu jāietver procesuālās prasības, lai nodrošinātu, ka noregulējuma darbības tiek pienācīgi izziņotas un nodotas atklātībai. Tomēr, tā kā informācija, ko noregulējuma iestādes un to profesionālie padomdevēji iegūst noregulēšanas gaitā, ļoti iespējams, ir konfidenciāla, pirms noregulējuma lēmuma publiskošanas tai būtu jāpiemēro efektīvs konfidencialitātes režīms.

Valstu noregulējuma iestādēm noregulējuma pasākumu veikšanai varētu būt nepieciešami ekonomiskie novērtējumi un plaša rīcības brīvība. Tādēļ ir svarīgi nodrošināt, ka valstu tiesas, izskatot attiecīgos pasākumus, par pamatu izmanto valstu noregulējuma iestāžu veiktos ekonomiskos novērtējumus, vienlaikus nekavējot valstu tiesu darbu, kad tās izskata, vai pierādījumi, uz kuriem noregulējuma iestāde paļāvusies, ir faktu ziņā precīzi, uzticami un konsekventi, vai šie pierādījumi ietver visu būtisko informāciju, kas būtu jāņem vērā, lai novērtētu sarežģītu situāciju, un vai tā ir spējīga pamatot secinājumus, kuri izdarīti, balstoties uz šiem pierādījumiem. Turklāt, tā kā jebkura noregulējuma iestāžu lēmuma apturēšana var kavēt kritiski svarīgo funkciju nepārtrauktību, ir jāparedz, ka nevienai apelācijas iesniegšanai nebūtu jāizraisa apstrīdētā lēmuma piemērošanas automātiska apturēšana un ka noregulējuma iestādes lēmumam vajadzētu būt nekavējoties izpildāmam. Lai izvairītos no jurisdikcijas kolīzijas, efektīva noregulējuma interesēs ir arī nodrošināt – kamēr noregulējuma iestāde īsteno savas noregulējuma pilnvaras vai izmanto noregulējuma instrumentus –, ka attiecībā uz grūtībās esošu CCP netiek uzsākta vai turpināta parastā maksātnespējas procedūra, izņemot gadījumus, kad tas notiek pēc noregulējuma iestādes iniciatīvas vai ar tās piekrišanu.

f) Attiecības ar trešām valstīm

Eiropas Savienības CCP sniedz pakalpojumus tīrvērtes dalībniekiem un to klientiem, kas atrodas trešās valstīs, un trešo valstu CCP sniedz pakalpojumus tīrvērtes dalībniekiem un to klientiem, kas atrodas Eiropas Savienībā. Starptautiskā mērogā darbojošos CCP efektīvam noregulējumam ir nepieciešama sadarbība starp dalībvalstu un trešo valstu iestādēm. Šim nolūkam EVTI būtu jāsniedz norādes par tādu sadarbības vienošanos attiecīgo saturu, kas jānoslēdz ar trešo valstu iestādēm.

Ar minētajām sadarbības vienošanām būtu jānodrošina efektīva plānošana, lēmumu pieņemšana un koordinēšana attiecībā uz starptautiski aktīviem *CCP*. Valstu noregulējuma iestādēm būtu jāatzīst trešo valstu noregulējuma procedūras un šajā regulā paredzētajos apstākļos jāpanāk to izpilde. Sadarbībai būtu jānotiek arī attiecībā uz Savienības vai trešo valstu *CCP* meitasuzņēmumiem un to tīrvērtes dalībniekiem, un to klientiem.

g) Administratīvi pasākumi un sodi

Lai nodrošinātu, ka visās dalībvalstīs par šīs regulas pārkāpšanu tiek konsekventi piemēroti administratīvie sodi, šajā regulā ir uzskaitīti svarīgākie administratīvie sodi un citi administratīvi pasākumi, kam jābūt noregulējuma iestāžu un kompetento iestāžu rīcībā, pilnvaras minēto administratīvo sodu un citu administratīvu pasākumu piemērošanai visām – gan juridiskām, gan fiziskām – personām, kas ir vainojamas pārkāpumā, un uzskaitīti svarīgākie kritēriji minēto sankciju un citu administratīvu pasākumu līmeņa un veida noteikšanai un administratīvo naudas sodu līmeņi. Nosakot administratīvos sodus un citus administratīvus pasākumus, būtu jāņem vērā tādi faktori kā jebkāds pārkāpuma rezultātā konstatēts finansiāls ieguvums, pārkāpuma smagums un ilgums, jebkādi vainu pastiprinoši vai mīkstinoši apstākļi un nepieciešamība, lai administratīvajiem sodiem būtu atturoša iedarbība. Vajadzības gadījumā būtu jāparedz atlaide par sadarbību ar noregulējuma iestādi vai kompetento iestādi.

h) Grozījums Regulā (ES) Nr. 1095/2010

Regulā (ES) Nr. 1095/2010 ir izdarīts grozījums, lai *CCP* noregulējuma iestādes iekļautu "kompetento iestāžu" definīcijā un lai EVTI Uzraudzības padomes loceklim vajadzības gadījumā varētu pievienoties katras dalībvalsts noregulējuma iestādes pārstāvis.

Lai vēl vairāk stiprinātu stimulus īstenot pienācīgu riska pārvaldību nozīmīgā gadījumā, kuram nav sakara ar saistību neizpildi, kompetentajai iestādei ir iespēja pieprasīt, lai *CCP* atturas veikt dividenžu sadali, atpirkt parastās akcijas vai radīt pienākumu maksāt mainīgo atlīdzību, diskrecionāros pensiju pabalstus vai atlaišanas pabalstus augstākajai vadībai.

Visbeidzot, *CCP* noregulējuma iestādēm vajadzētu būt arī piekļuvei visai vajadzīgajai informācijai darījumu reģistros. Tāpēc attiecīgi ir grozīta arī Regula (ES) Nr. 648/2012 un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 2015/2365.

j) Grozījumi Direktīvā 2002/47/EK, Direktīvā 2017/1132, Direktīvā 2004/25/EK, Direktīvā 2007/36/EK, Direktīvā 2014/59/ES un Regulā (ES) Nr. 806/2014

Lai iedarbīgi īstenotu *CCP* noregulējumu, ir jānodrošina, ka Direktīvā 2002/47/EK paredzētie aizsardzības pasākumi netiks piemēroti nevienam ierobežojumam attiecībā uz finanšu nodrošinājuma līguma īstenošanu vai ietekmei, ko rada līgums par finanšu nodrošinājumu galvojuma veidā, noslēguma ieskaitam vai savstarpējās dzēšanas noteikumam, kas paredzēts šajā regulā.

Direktīvā 2017/1132, Direktīvā 2004/25/EK un Direktīvā 2007/36/EK ir ietverti noteikumi to *CCP* akcionāru un kreditoru aizsardzībai, kas ietilpst minēto direktīvu piemērošanas jomā. Situācijā, kad noregulējuma iestādēm jārikojas ātri saskaņā ar šo regulu, minētie noteikumi varētu traucēt iedarbīgu noregulējuma rīcību un noregulējuma iestāžu noregulējuma instrumentu un pilnvaru izmantošanu. Tādēļ atkāpes saskaņā ar Direktīvu 2014/59/ES ir attiecinātas arī uz aktiem, kas pieņemti saskaņā ar šo regulu.

Lai izvairītos no prasību dublēšanās, Direktīva 2014/59/ES un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 806/2014 ir grozītas, lai no to darbības jomas izslēgtu tās struktūras, kuras ir saņēmušas atļauju arī saskaņā ar Regulu (ES) Nr. 648/2012.

k) Grozījums Regulā (ES) Nr. 600/2014

Regulas (ES) Nr. 600/2014 54. panta 2. punktā bija paredzēts pārejas periods, kurā minētās regulas 35. vai 36. pants neattiektos uz tiem *CCP* vai tām tirdzniecības vietām, kas savai kompetentajai iestādei iesniegušas pieteikumu gūt labumu no pārejas pasākumiem attiecībā uz biržā tirgotiem atvasinātajiem instrumentiem. Pārejas periods, kura laikā valsts kompetentā iestāde varēja atbrīvot tirdzniecības vietu vai *CCP*, beidzās 2020. gada 3. jūlijā. Covid-19 krīzes rezultātā jaunā atvērtās piekļuves režīma piemērošanas datums tirdzniecības vietām un *CCP*, kas piedāvā tirdzniecības un tīrvērtes pakalpojumus saistībā ar biržā tirgotiem atvasinātajiem instrumentiem, tiek atlikts par vienu gadu, proti, līdz 2021. gada 3. jūlijam.

IV. NOSLĒGUMS

Padomes nostāja pirmajā lasījumā atspoguļo kompromisu, kas ar Komisijas atbalstu panākts Padomes un Eiropas Parlamenta sarunās.

Padome uzskata, ka tās nostāja pirmajā lasījumā ir līdzsvarota un ka, ja tās nostāju apstiprinās Eiropas Parlaments, tad *CCP* atvēršanas un noregulējuma regula nodrošinās to, ka gan *CCP*, gan valstu iestādēm Eiropas Savienībā būs līdzekļi, lai rīkotos izšķirīgi gadījumos, kad *CCP* nonāk ļoti sarežģītā situācijā vai tiem draud grūtības, un tā sniegs ieguldījumu kapitāla tirgu savienības izveidē.